

רכטמן יוצא מהכלא לביקור ראשון בבית

מבשלים

שלא כמנהגו משכבר הימים נכנס רכטמן למיטבח, ועזר לנעמי להכין את ארוחת החג, שאליה הוזמנו כל בני המיטבח. חברים וידידים. בתמונה — בני הזוג במיטבח ביתם ברחובות בשעות הבוקר, לפני בוא החברים.

באחד מחדרי הבית נמצאת מיטת תינוקות. היא שייכת לשתי נכדותיו של שמואל. כל שבוע נוהגת נעמי לקחת אצלה מהן לבקר את הסבא. הביקורים הם על הדשא, היא מסבירה, ולכן זה בסדר בשבילן. מה שמאד מציק לנעמי הוא חוסר האפשרות להביא לבעלה משהו מדי פעם. איוו חתיכת בשר, איוו קציצה ש" הצליחה במיוחד. משהו שהוא אוהב. שמואל נכנס לדבריה ואומר: "עזבי נעמי, הכל בסדר, לא צריך כלום. יש הכל." נעמי אינה משתכנעת.

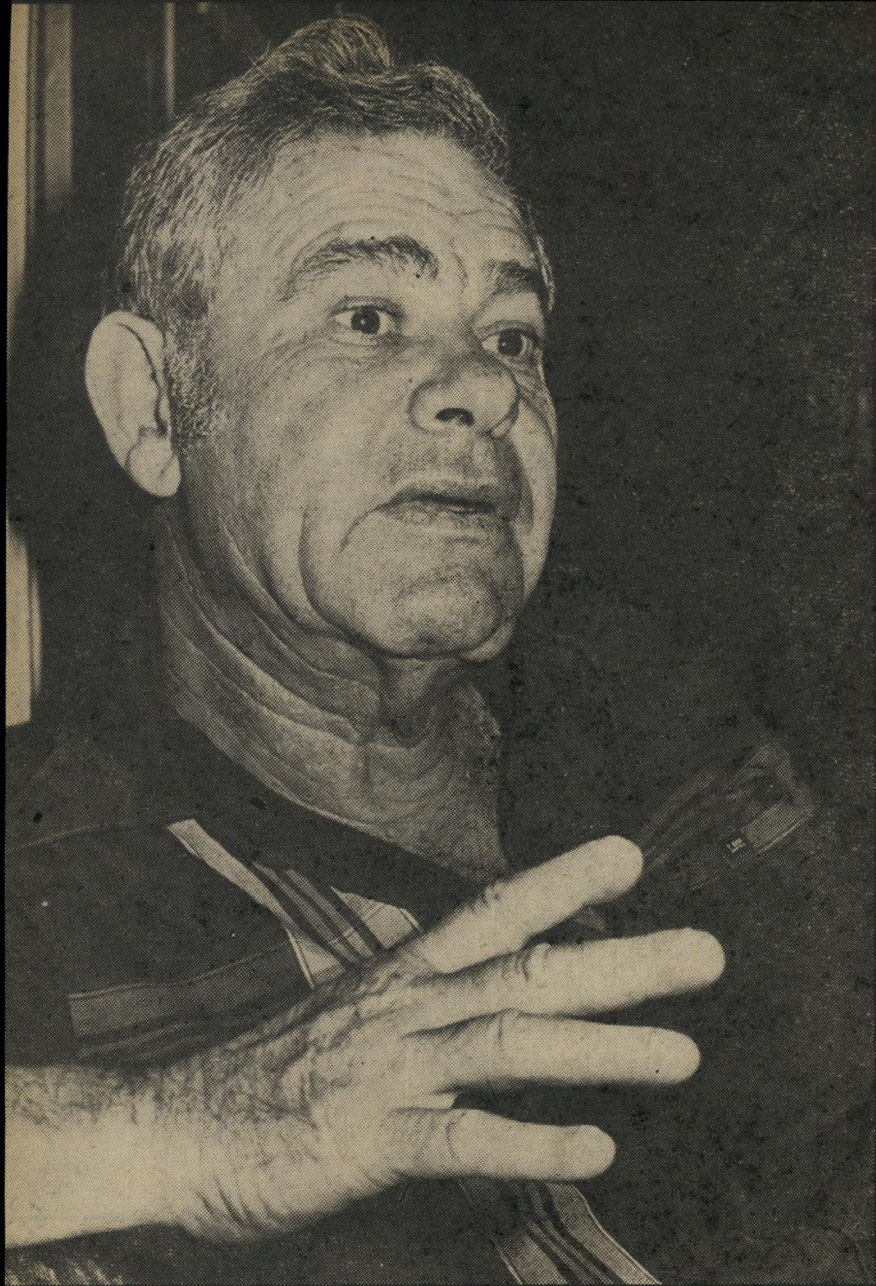
על אחד מדפי הסיפריה בחדר המגורים מונחות כמה קופסות. הן עשויות מבדי קטיפה צבעוניים בריפוד נוקשה. את זה אני עושה ככלא, מסביר שמואל. קופסות דמויות פסנתר, עגולות, מרובעות, בצורות שונות. עבודה מדוייקת וקפדנית.

"עכשיו אני כבר אחראי על חדר התינוקות", מספר רכטמן בגאווה. נעמי מסתכלת במעשי ידיו, מחייכת ונראית כמו אשה ששנים חשבה שלבעלה שתי ידיים שמאליות והנה התברר שגם במל"אכתייד הוא דווקא בסדר.

עד למינוי הזה עבד במחסן הכלא. אח"רי המישפטים והכלא אחרי שנכנסתי ליכלא, החלטתי שאני לא נשבר. מספר רכטמן. ומוסיפה סיגל: "כל פעם לפני המישפט אבא היה אומר לי: סיגל, אני מבקש לא לבכות. לא להראות לאנשים דמעות בעיניים. כן, אני לא הצלחתי להתאפק. בכיתי. היו רודפים אחרינו עם המצלמות. מצלמים אותנו מכל פינה. ו"

במישפט עצמו, איך יכולתי שלא לבכות? רכטמן מחייך, מלטף את בתו וממשיך: "החלטתי שאני לא יוצא מבית-הסוהר כשאני בן-אדם שבור. לא אני, התחלתי לכתוב. בפרקים על עצמי לא היתה לי בעיה. החלטתי לכתוב על הכלא. התחלתי לראיין אנשים. אסירים. האם החברה אשר מה? למה הם נעשו עבריינים? תמיד הייתי אדם חרוותי. גם פה אני לא התר"ימרתי להיות מעל לאנשים, התקרבות אליהם, דיברתי עם כל אחד בשפתו. רציתי לדעת עוד ועוד. בהמשך התבקשתי על-ידי האסירים לכתוב עבורם מיכתב"ים. אחד רצה לכתוב לחברה שלו, שני ביקש חנינה.

ביקשו ממני להשתמש במילים שלי, הם כתבתם מיכתבים עם, כפרה שלי, וסבבה, כתבתם מיכתבי אהבה ומיכתבים ריישיים. בסוף התברר שיש תנועה ערה

אסיר

מזה שבעה חודשים מרצה שמואל רכטמן את עונשו בבית-הסוהר מעשיהו. הח"כ לשעבר משמש אחראי על חדר-התחביב. בשעות הפנאי הוא כותב את ספר הוויתור ומנסה לפתור את הבעיה מדוע הם נגררים לפשע?

עות הצהריים. "יש זמן, אני עוד נשאר בבית." אומר שמואל כאילו שנת חופש לפניו. נעמי מגענת בראשה. לרגע, כי אילו עצובה. אחרי שניה, מתגברת ומחייכת. "הכל בסדר", היא מסבירה למי ש" חפס אותה בקלקלתה.

"מי שלא בסדר בא מבחוץ"

רכטמן עומד בפני הביקור המרגש ביותר. הוא נוסע אל איציק ברדה. ילד רחובות עם שמואל, שמתכתב עם שמואל מזה כמה חודשים. למעשה נעמי עונה. שמואל אינו יכול לכתוב לכולם. מותר לו לכתוב רק שני מיכתבים בחודש. אך הוא מקבל כמה עשרות מיכתבים בכל פעם. הוא קורא בהם ומבקש מנעמי לענות. נעמי, כמזכירה נאמנה, משיבה במיכתבו הראשון כתב איציק לשמואל שהוא רוצה להיות עורך-דין כדי לזכות אותו בבית-המישפט. אחרי כן כתב שגם אברהם אבינו קיבל מתנות. רכטמן ענה לנער: "איציק, צריך להסתכל שלוש פעמים לפני שחוצים את הכביש. צריך לשמור על רחובות יפה. לא לזרוק ניירות וקליפות בחוץ. רק בפח."

רכטמן מגיע. יורדת רחל, אמו של איציק, לקבל את פניו. עיניה דומעות. לרגע נדמה כאילו עומד רכטמן להישבר. איציק מתרגש. ילד שחרחר בעל עיניים שחורות ענקיות. שמואל מביא לו נוג נעלי קטיפה אדומות קטנות, קסור רות בחבל. "אני עשיתי את זה בכלא במיוחד בשבילך. ותדע שרחובות היא הר עיר הכי טובה, וכל מי שלא בסדר בא מחוץ לרחובות." שמואל שואל את הילד על בית-הספר, ואיציק משיב.

ביום השני בשעה 11 בבוקר הם שבו לכלא. כל אחד עם החוויות שעברו עליו וכל אחד עם החלומות שחלום ב" חודשים הקרובים, עד לחופשה הבאה.

מתייקים

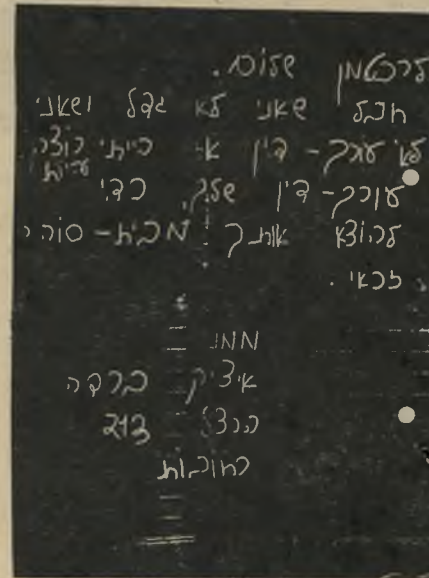
עשרות מיכתבים מגיעים אל רכטמן לבית-הכלא. הוא שומר את המיכתבים ונותן אותם לנעמי על מנת שתשיב עליהם. בימי חופשת החג שלו החליטו השניים לתייק את המיכתבים ולהשיב לפחות על אחדים מהם.

בעיניים כאלה, וקיים חשש פן יקבל ח"כ לשעבר יחס טוב יותר מעברייני פשוט. הנהלת הכלא עלולה לדקדק עד כדי גוזמה גם בכיוון ההפוך. הם מסתדרים טוב מאד, משבה שמואל את עובדי בית הסוהר, "הכל אותו דבר. כולם שווים. אף אחד לא מיוחד."

עד השעה 10 בבוקר, שקט בבית. "ממש מתחשבים" מציינת נעמי. אך ההתרגשות גדולה, ובשעה 10 דקה מתחילים צילי צולי טלפון בלתי-פוסקים. שמואל, נעמי וסיגל עומדים במישמרות ליד הטלפון. שמואל מסביר שבשעות הקרובות יש לו כמה ביקורים. כל החברים מוזמנים לש-

מאד במחסן. ואז החליט הקצין להעביר אותי משם. כך הגעתי לחדר-התחביב. עכשיו יש לי זמן לכתוב, לקרוא, לחשוב. לפני כחודש פורסמה (העולם הזה 2193), פנייתו של חבר-הכנסת אברהם שריר, ש" שוחח עם מפקד כלא מעשיהו וביקש יחס הוגן לרכטמן. רכטמן כועס ומבקש להבהיר: "עד כמה שידוע לי שריר לא דיבר מאומה עם המפקד. לא דיבר איתו בשום צורה בקשר אלי. התפלאתי לקרוא את הידיעה הזו."

עובדת היותו חבר-הכנסת היהידי ש" ישב בכלא עשויה לגרום מצבים עדיים גים מאד. אזרחי הארץ דקדקנים מאד

מתכתבים

מיכתבו הראשון של איציק, "הייתי רו צה להיות עורך-דין שלך, ולהוציאך זכאי"